

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 253/2024-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného CHARGE DAVOUÉ UJ s. r. o., Vlárka 458, Trenčín, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Tdo/7/2021 zo 4. augusta 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 12. októbra 2021 (doplnenou 30. novembra 2021, pozn.) domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3Tdo/7/2021 zo 4. augusta 2021 (ďalej aj „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“). Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a priznať mu náhradu trov konania spojených s podaním ústavnej sťažnosti.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Piešťany (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 2T/31/2015 z 5. decembra 2019 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) uznaný vinným zo spáchania prečinu ohrozenia a poškodenia životného prostredia podľa § 301 ods. 1 a 4 Trestného zákona (v znení účinnom do 31. augusta 2015), pretože z nedbanlivosti porušil všeobecne záväzné právne predpisy o ochrane životného prostredia, a spôsobil tak škodu veľkého rozsahu. Za to mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 1 roka s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu 1 rok.

3. Proti rozsudku okresného súdu sťažovateľ podal odvolanie, v ktorom namietal, že listinné dôkazy vykonané na hlavnom pojednávaní mali preukazovať, že nevedel, že navezením kalu, ktorý

nesplňal limitné koncentrácie pre inertný odpad, môže spôsobiť ohrozenie životného prostredia, že o tom vzhľadom na okolnosti prípadu a jeho osobné pomery ani vedieť nemohol. Tiež v odvolaní argumentoval, že v priebehu hlavného pojednávania bolo vykonané rozsiahle dokazovanie a zo žiadneho z dôkazov na ňom vykonaných nevyplynuli skutkové zistenia, ktoré by preukazovali, že mal naplniť všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu, za ktorého spáchanie bol uznaný vinným. O podanom odvolaní rozhodol Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 3To/30/2020-1135 zo 7. júla 2020 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“), ktorým ho ako nedôvodné zamietol.

4. Následne sťažovateľ podal proti uzneseniu krajského súdu (ako aj proti rozsudku okresného súdu, pozn.) dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. i) a § 374 ods. 3 Trestného poriadku. K tomu uviedol, že v dovolaní namietal ako dovolací dôvod aj konanie na okresnom súde, pretože vytýkané pochybenia okresného súdu neboli napravené v odvolacom konaní, že došlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu skutku (pretože skutok uvedený v obžalobe nie je trestným činom, pozn.). Poukázal na to, že rozsudok okresného súdu je založený na nesprávnom právnom posúdení skutku, ku ktorému okresný súd dospel nečakanou zmenou právnej kvalifikácie na poslednom hlavnom pojednávaní, pretože podľa sťažovateľa daný skutok nie je trestným činom.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) dovolanie sťažovateľa napadnutým uznesením odmietol podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku (pretože je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku). Sťažovateľ zároveň uviedol, že ústavnému súdu predkladá dovolanie podané v jeho prospech (a na základe jeho podnetu, pozn.) podľa § 369 ods. 1 Trestného poriadku ministerkou spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerka spravodlivosti“) proti uzneseniu krajského súdu z dôvodu podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku (pretože týmto rozhodnutím a konaním, ktoré mu predchádzalo, bol porušený zákon v § 301 ods. 1 a 4 Trestného zákona v znení účinnom do 31. augusta 2015 a § 319 Trestného poriadku v neprospech obvineného – sťažovateľa, pozn.).

6. Zároveň okresný súd podaním ústavnému súdu doručeným 10. novembra 2021 oznámil, že v trestnej veci vedenej proti sťažovateľovi [pre prečin ohrozenia a poškodenia životného prostredia podľa § 301 ods. 1 a 4 Trestného zákona (v znení účinnom do 31. augusta 2015)] bolo v prospech sťažovateľa podané dovolanie ministerky spravodlivosti a spis (v čase podania oznámenia, pozn.) bude predložený najvyššiemu súdu na rozhodnutie. Uvedenú skutočnosť (podanie dovolania proti uzneseniu krajského súdu ministerkou spravodlivosti v prospech sťažovateľa, pozn.) sťažovateľ znova oznámil aj v rámci doplnenia ústavnej sťažnosti 30. novembra 2021 (v prílohe opakovane doručil kópiu predmetného dovolania ministerky spravodlivosti z 22. júna 2021, pozn.).

II.

Argumentácia sťažovateľa

7. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namietal, že dovolací súd nevyvrátil jeho právnu argumentáciu uvedenú v dovolaní ani sa s ňou žiadnym spôsobom nevysporiadal a arbitrárne potvrdil napádané rozhodnutia. Vyjadril nesúhlas s argumentáciou najvyššieho súdu, ktorý jeho dovolanie odmietol s poukazom na to, že sťažovateľ napádal skutkové zistenia, že nebol oprávnený namietat konanie pred okresným súdom a že namietal hodnotenie dôkazov. Trvá na tom, že v dovolaní napádal

nesprávne právne posúdenie skutkového stavu. Argumentoval tým, že to, či skutok uvedený v obžalobe je trestným činom a akým (alebo záver o tom, že trestným činom nie je, pozn.), či je sťažovateľ vinným alebo nevinným, je podľa neho otázkou právneho posúdenia skutku (teda otázkou právnou, pozn.), a nie otázkou hodnotenia dôkazov, ako to podľa názoru sťažovateľa nesprávne uzavrel dovolací súd.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu.

9. Ústavný súd v prvom rade poukazuje na tú skutočnosť (ktorú ústavnému súdu oznámil aj samotný sťažovateľ a vyplýva aj z príloh ústavnej sťažnosti a oznámenia okresného súdu, pozn.), že už v čase doručenia ústavnej sťažnosti bolo podané aj dovolanie ministerkou spravodlivosti v prospech sťažovateľa [proti uzneseniu krajského súdu z dôvodu podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku (pretože týmto rozhodnutím a konaním, ktoré mu predchádzalo, bol porušený zákon v § 301 ods. 1 a 4 Trestného zákona v znení účinnom do 31. augusta 2015 a § 319 Trestného poriadku v neprospech obvineného – sťažovateľa, pozn.)]. Navyše, v čase doručenia ústavnej sťažnosti sa toto dovolanie nachádzalo v štádiu pred jeho predložením na najvyššom súde. Nastala teda situácia, keď o argumentoch podaných (na podnet sťažovateľa, pozn.) v prospech sťažovateľa bol oprávnený ako dovolací súd rozhodnúť najvyšší súd.

10. Systém ochrany základných práv a slobôd zaručených ústavou a ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich zo záväznej medzinárodnej zmluvy je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným právam a slobodám, resp. ľudským právam a základným slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 127 ods. 1 a čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd, resp. ľudských práv a základných slobôd (čl. 144 ods. 1 a 2 a čl. 152 ods. 4 ústavy). Všeobecné súdy sú tak ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (I. ÚS 207/2020).

11. Zároveň aj zo samotného znenia § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) vyplýva, že ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

12. S poukazom na uplatňovaný princíp subsidiarity ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popretie princípu subsidiarity, na ktorom je založená právomoc ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. I. ÚS 303/2019). Podľa právneho názoru ústavného súdu preto nemožno akceptovať, aby napĺňanie úsilia o spravodlivé súdne konanie príslušným všeobecným súdom v danej veci nahradzoval ústavný súd svojím vstupovaním a ingerenciou

do tohto dosiaľ meritorne neskončeného konania. Ústavný súd môže urobiť zásah na ochranu ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv sťažovateľa až vtedy, keď už ostatné orgány verejnej moci nie sú schopné protiústavný stav napraviť (I. ÚS 91/2016).

13. V súlade so svojou rozhodovacou činnosťou ústavný súd poukazuje na to, že základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je „výsledkové“, teda musí mu zodpovedať proces ako celok. Obdobne aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Komanický c. Slovenská republika, rozsudok zo 4. 6. 2002) vyplýva, že ako ústavný súd tak aj Európsky súd pre ľudské práva overujú, či konanie posudzované ako celok bolo spravodlivé v zmysle čl. 46 až čl. 50 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. Preto dospel k záveru o predčasnom predložení ústavnej sťažnosti sťažovateľom. Opakovane poukazuje na to, že o argumentoch predložených v prospech sťažovateľa má právomoc v rámci dovolacieho konania (na základe dovolania podaného ministerkou spravodlivosti v prospech sťažovateľa, navyše, na podnet samotného sťažovateľa, pozn.) rozhodnúť najvyšší súd, preto po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie by nastal ústavne neakceptovateľný stav, keď by v zásade o rovnakej veci rozhodovali paralelne viaceré orgány súdneho typu, a to najvyšší súd a ústavný súd. Išlo by o stav, ktorý je v právnom štáte neaprobateľný, pretože by mohol viesť k rozdielnym rozhodnutiam v rovnakej veci, čo by malo negatívne (a len obťažne odstrániteľné) dôsledky na právnu istotu, ktorá tvorí integrálnu súčasť princípov právneho štátu (m. m. III. ÚS 35/2019). Len na okraj je možné doplniť, že aj proti rozhodnutiu najvyššieho súdu vydaného na základe dovolania podaného ministerkou spravodlivosti v prospech sťažovateľa bude môcť sťažovateľ uplatniť podanie ústavnej sťažnosti.

14. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie s poukazom na § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

15. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v jej petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 23. mája 2024

Miloš Maďar
predseda senátu